

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey-ut 4 szám
hova az előfizetési pénzek,
hirdetések és minden a ki-
adóhivatalt érdeklő közle-
mények küldendők.

Nyitott ében egy sor
közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutanyos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 6 frt. — kr.
Félévre . 2 frt. 50 kr
Negyedévre 1 frt. 25 kr

SZERKESZTŐSÉG

Beliczey-ut 4. szám
hova a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok nem
adatnak vissza

Hivatalos közlemény.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazon lótenyésztők, kik a mezőhegyesi tájfajta lótenyésztés, szarvasi érdekességébe ujonnan belépni akarnak, ezen szándékukat a községi előjárásnál folyó évi augusztus 20-ig bejelentésük, mert a párosítás, már szeptember hó első felében fog megejtetni, s a méneket a mezőhegyesi ménes parancsnokság folyó évi november 20-ika körül szándékozik Szarvasra küldeni.

A párosításhoz a lótenyésztők előleges bejelentés nélkül is előállíthatják ugyan lovaikat, de ha a ménes parancsnokság előre nem tudja körülbelül a tájfajtahoz tartozandó lovak számát, nem lesz módjában a megfelelő számu ménről gondoskodni.

Szarvason, 1898. július 30 án.

Az előjárók nevében:
DANCS BÉLA,
első jegyző.

5982 Szarvas nagyközség előjárásától.
I. 398.

Hirdetmény.

Alólirott nagyközség előjárása a nmgú földmívelésügyi m. kir. miniszter urnak a ménesi m. kir. vinczellériskola igazgatóságához

intéztelt rendeletét másolatban a szőlőtermelőkkel közli.

Szarvas, 1898. aug. 11.

DANCS BÉLA, MELIS JÁNOS,
első jegyző. bíró.

Másolat.

43635/898.

Földmiv. m. kir. minister.

A szénkéneg raktárak kezelőit már ez évben is többször felhívtam, hogy a raktárakból kikölcsönözött szénkéneg-hordókat a legerélyesebben követeljem be. Ugy látszik azonban hogy a szőlőbirtokosok a raktár kezelőségek felhívásnak, hogy t. i. a szénkéneg hordókat a raktárakba visszazállítsák, nem feleltek meg, a zalatnai m. kir. főbánya hivatal folyó évi 1871. sz. távirali jelentése szerint a raktárak nem szállítottak vissza kellő mennyiségű üres hordót „és így a főbánya hivatal hordó hiányában a szénkéneg gyártást folyó évi július hó 1-én kénytelen beszüntetni. Oly viszonyok közt sajnálattal kell kijelentem, hogy a folyó év őszére az egyes szénkéneg raktárakat a szükséges szénkéneggel az üres hordók be nem szolgáltatása következtében nem leszek képesek ellátni: dacára annak, hogy a kincstárnak nagy hordó készlete van. Ha tehát ez okból a folyó év őszén fennakadás következik be azért az erkölcsi felelősséget a nyilvánosság előtt kénytelen lennék a közönségre háritani. Hogy jövőre hasonló helyzet ne állhasson elő, illetőleg, hogy a nagy költséggel berendezett zalatnai gyár a hordóknak a felektől vissza nem érke-

zése miatt a gyártást ne legyen kénytelen beszüntetni, a következő rendszabályt léptetem életbe: 1. Az 1899-ik év január hó 1-től kezdve csak azon fél kaphat szénkéneget, a ki a szénkéneg árával együtt a hordó teljes árát is biztosíték gyanánt lefizeti.

2. A szénkéneg hordók árát a következő összegben állapítom meg:

Az egy méter mázsás szénkéneg hordó ára
15 frt (tizenöt forint),
a két méter mázsás szénkéneg hordó ára
23 frt (huszonhárom frt)
az öt méter mázsás szénkéneg hordó ára
35 frt (harminczöt frt).

3. Szénkéneg hordó letéti biztosíték ellenében is csak oly feltétellel szolgáltatható ki, hogy az illető köteles a kiszolgáltatás napjától számítandó legkésőbb három hónap lefolyása alatt az üres szénkéneg hordót azon raktárba a honnét azt annak idején kapta visszazállítani. 4. A kellő időben, vagy is a fentebb említett határidőn belül visszazállított hordók után a letéti biztosíték kiszolgáltatandó: ellenben ha a kikölcsönözött hordó a jelzett határidőn belül nem szállítatik vissza az illető fél a letéti biztosítékhoz a határidőn túl való igényét elveszti, és a biztosítékul letéti összegek a szénkéneg számadásba azonnal bevételezendők, a hordó pedig a fél tulajdona marad s kiadásban véglegesen elszámolandó. A fentiekhez képest felhívom az igazgatóságot, hogy az ezen rendszabály végrehajtása terén a legerélyesebben járjon el és kövessen el mindent,

TÁRCZA.

Köny.

Hőmezőkön pihent a holdsugár,
Metsző hideg lett az éji lég,
Mikor Ilon, a jó leány, Lindor
Sirjára borultán könyezék.

Forró köny hullott ki szeméből,
De a hanttra esve — megfagyott
Reggel, a mint a napnak sugára
Rálövellt — gyémántként csillogott.

Angyal szállt le legott a mennyből,
A könyet felveszi röptébe,
Majd felszállt s odátűzte a könytet
Szemü részvétnék füzérébe.

Moor T. után.

Micza.

Egy csunya kis borzas menyasszonyom van nekem, úgy hívom, hogy „Micza.“
Erről a kis közcsozról fogok valamit mesélni.

Mint rendesen, úgy egy hideg téli napnak délutánján is lélekszakadva siettem irodámból az én kis jegyesemhez. Mindennap, ha fázasztó munkámat bevégeztem, siettem hozzá, hogy édes esacsogása mellett a nap izgalmaikat élvezjem. Minden nap, ha beléptem az ajtón, elémbé perdült egy borzas kis csöpség, és nya-

kamba kapaszkodva, odavonszolt egy alacsony pam-lagra, hol már állt a gőzölgő meleg fekete kávé.

Egy zimankós téli napon, a szokottnál erősebben hajtott a vágy Miczához. Előbb is érkeztem lakására a rendes időnél s midőn feluszítva az ajtót, kis szobájába beléptem, a régi és megszokott jó meleg helyett hideg és csipős szél csapódott be a nyitott ablakon által.

És egy nyitott ablaknál állt az én Miczám kenyérmorzskákkal a kezében és etette a didergő madárkákat, nem gondolva egészségére, életére . . . pedig az az enyém volt!

Szempillantás műve volt s én hátulról felkaptam az én ostoba kis Miczámot, becsaptam az ablakot. Oda-penderítettem a szófára s a mit csak hamarjába ruhá-neműt rá tudtam dobni, rádobtam, betakartam, hogy csak a füle bubja látszott ki.

„Czicza,“ kezdé el a halom takaró alól, „Czicza“ megbolondultál?

Felelet helyett még jobban körülavargattam a plaidba s jobb kezemmel fricskázattam azt a pisze orrocskáját.

„Czicza,“ kezdé újból „engedj, hadd lássalak egy piczit, hiszen így el is maradhattál volna, így nem is kellett volna jönnöd, ha bepakolsz, mint egy babát!“

„Hallgas csak te csuf bogár, mondtam neki, csak baj ne legyen most könnyelműségem miatt. Mond csak Miczám, folytatám, hogy lehettél olyan gondatlan, tél idején nyitott ablaknál állni.“

És folyt a prédikáció ez egyszer az én részemről!

De már késő volt! Beszédem alatt levettem arczáról a kendőket és megjéjvedve tapasztaltam, hogy

arcza égő tüzet halálsápadtság váltotta fel! Tudtam, gondoltam, éreztem.

Nem lehetett az irodában hasznomat venni. Mondták is, hogy maradjak addig el, míg jegyesem jobban nincs . . .

És én ott ültem ágya mellett éjjel-nappal. Néztem hogy pihog kis melle, hallgattam szakadozott libegését, törültem sápadt homlokáról a verejtéket és takargattam gyenge testét, ha a hideg kirázta.

Csókolgattam lesoványodott karjait, hiába . . . megátamadott test szinte élettelenül hevert ott a hófehér ágyban.

Végre mégis győzde' meskedtünk. Szegény kis betegünk láza csillapodott, állapota szemmel láthatólag javult, de az én Miczám még mindég nem nyitotta fel szép fekete szeméit.

Egy napon, midőn éppen fölébe hajoltam, hallom amint ajkai egy nevet suttognak, Jobban fülölve, hallottam:

„Czicza.“

Nem tudom, mi volt velem, csak arra emlékszem még, hogy össze vissza csókoltam arczát, szemét.

Most felnyitja szeméit, boldogaa mosolyog, s azután kérdi:

„Czicza, adtál a madárkáknak enni, míg beteg voltam?“

S ujra elszundikált.

Ilyen az én Miczám! Mond jó olvasóm, nem vagyok irigylendő?

K. H.

hogy az eddig kikölesönözött s az év folyamán tehát biztosíték nélkül még kikölesönzendő összes szénkéneg hordók legkésőbb folyó évi decz. hó 31-ig a raktárba vissza szállíttassanak, hogy deczember 31-én egyetlen egy szénkéneg hordó se maradjon kinn — a végből, hogy az átmenet az 1899. évi január hó 1-ével életbe lépő új rendszabályra zavar és akadály nélkül megtörténhessék. Ha a legerélyesebb eljárás mellett is szőlőbirtokosok nem szállítanak vissza a raktárba a biztosíték nélkül náluk levő hordókat folyó évi deczember hó 31-ig, az esetben tegyen legkésőbb 1899. év január hó 10-ig jelentést arról, hogy kiknél hány darab és mily irtartalmu szénkéneg hordó van kölesönözve, hogy azoknak per utján való behajtása iránt intézkedhessem. Jelen intézkedésemet tegye közzé megfelelő módon esetleg hírlapok útján is. Végül, hogy a zalatnai gyárban termelt s ott készletben levő szénkéneg elszállítható s a község szükséglete kielégíthető legyen, felhívom az igazgatóságot ez alkalommal is tegyen meg a legerélyesebben minden intézkedést s hasson minden uton s minden eszközzel arra, hogy a kinn levő üres hordók a lehető legrövidebb idő alatt szedessenek be s minél több hordó szállíttassék azonnal Zalatra.

Budapesten, 1898. évi július hó 23. án.

A miniszter helyett:

Kiss, államtitkár.

Villanyvilágítás.

Békésvármegyében Gyula városa, a vármegye székhelye lesz az első, a hol a mai kornak megfelelő közvilágítást rendeznek be, a hol hozzák a villanyvilágítást. A vállalkozóval kötött szerződést a város képviselőtestülete elfogadta és a vármegye jóváhagyása után rögtön hozzáfognak a szükséges építkezéshez és a villanyvilágítás bevezetéséhez.

Gyulaváros eme határozata ismét alkalmas ad arra, hogy emlékeztessük Szarvas község vezetőit és képviselőtestületét a villanyvilágítás tárgyában már régebben keletkezett elvi határozatra.

Egy éve elmúlt, hogy a községi képviselőtestület a villanyvilágítás létesítésének módzataira és költségeire nézve tanulmányozással megbizta az előjáróságot, a mely határozat és utasítás elvitázhatatlanul azt az elvi megállapodást foglalja magában, hogy a képviselőtestület szükségesnek és az időt elérkezettnek látja a mai kezdetleges közvilágítást villanyvilágítással felcserélni.

A határozat megvan, de legalább tudtunkkal, eddig nem ment foganatba, a kérdés pihen, nyugszik és csak a helyi sajtó foglalkozik vele hébe-korba, hogy nagyon hosszú időre, vagy végleg el ne aludjon.

Nem szorul bővebb magyarázatra és bizonyításra, hogy mai utcái világításunk nem felel meg a célnak, nem a kor követelményeinek. Az utcákon imitt-amott elszórtan pislákoló néhány petróleum lámpa nem képes az utcákat és tereket kellően bevilágítani, azok a busan pislákoló petróleum lámpák, különöser. sőtét, borús éjjelen leginkább arra szolgál, hogy bebizonyítják, mennyire hiányos és kezdetleges a mi közvilágításunk, s mennyire rászorult az a gyökeres fejlesztésre.

Közvilágítás gyökeres fejlesztése alatt manapság villanyvilágítás behozatala értendő. Hasonlíthatatlanul szebb és jobb mint a petróleum világítás s a mellett még olcsóbb is. Ezt könnyen kiszámíthatjuk.

Szarvason most az utcái világítást 141 petróleum lámpa, tehát 141 láng látja el. A petróleum lámpa fenntartási költség, lámpagyújtogatók fizetése évenként 1400 - 1500

frtba kerül. Gyulán utcái közvilágításra 305 villanyláng fog égni, és pedig 155 fél éjjel, 150 pedig egész éjjel. Ezért fizet a város évenként 4500 frt átalány összeget, az összes dologi és személyi kiadások a vállalkozót terhelik, a ki 4500 frton túl még a telep berendezéséhez egy megfelelő telket vagy 500 frtot kap a várostól. Ezzel szemben azonban 50 év múlva a telep a város tulajdanába megy át.

Petroleum világítás mellett tehát évenként egy láng 15 frt 70 krba kerül, villanyvilágítás mellett pedig 11 frt 46 krba, ha legalább annyi lángot égetnek mint Gyulán, ha kevesebb a láng, akkor természetesen emelkedik az egység ár. Annyi bizonyos, hogy a villanyvilágítás jobb és aránylag olcsóbb, mint a petróleum világítás.

Kétségtelen, hogy a gyulaihoz hasonló feltételek mellett csak az esetben akadna vállalkozó, ha megfelelő magán-fogyasztást is biztosíthat magának. E tekintelben nincsen semmi ok az aggodalomra. Szarvason a vendéglősök, kereskedők, sok iparos és ui család örömmel fogadná és bevezetné a villanyvilágítást és bizonyos, hogy Szarvason elegendő magánfogyasztó lenne.

Haladni, folyton haladni kell előre, megállapodunk nem lehet, nem szabad, mert a megállás visszaesést jelent, a mit egyikünk se kíván, s a mikor haladásról és korszerű intézmények létesítéséről van szó, ne legyünk az utolsók, hanem az elsők között. Ez nem csak dicsőségünkre szolgál, de elvitázhatatlan megbecsülhetlen előnyöket, hasznot biztosít a községnek.

Meg kell tenni az első lépést. Csak legyen meg a hivatalos formában hozott határozat, hogy Szarvas községe villanyvilágítást óhajt s akkor lesz alkalmas vállalkozó is elegendő számban.

„Kis emberek.”

Az úgynevezett középosztály, a kis emberek társadalmi osztálya Magyarországon a lelke minden kigondolható mozgalomnak.

Ha szegényeket, özvegyeket és árvákat kell segíteni, a kisbirtokos, a földműves, az iparos és a tisztviselő veszi elő forintjait, hatóságait és filéit és rakja halomra a nemes és humánus cél megvalósításáért. Ha kulturát, művészetet és irodalmat kell pártolni, megint csak a kis ember forintjai, hatosai és fillérei kerülnek elő. Ha nemzetiségi hazafias czélokot kell szolgálnia a társadalomnak, a kis ember zsebéből kerülnek ki a mozgalom költségei, még az ipari és kereskedelmi akciók előmozdítására is csak a kis ember anyagi támogatására van szüksége a társadalomnak.

Nem természetellenes jelenség ez. A társadalom zömét a kis emberek képezik, s ha valamely közcélra sok millió hatos, vagy sok millió fillér szükségeltetik, azt csakis a társadalom zömétől lehet beszerezni.

Még a közteherviselési rendszerünk is a kis embert sújtja legjobban. A milliomos is csak annyit fogyaszt a saját személyére, a mennyit a kis ember, s az adót egyformán fizeti a saját fogyasztásáért mindenki.

Ennek dacára, eddig a kis ember elől formálisan el volt zárva minden hiteforrás. El volt tehát zárva az az egyetlen eszköz, melyvel életfentartási munkáját megkönnyíthette volna.

Míg a gazdag tőketulajdonos, a rendelkezésére álló hiteforrások révén, legalább háromszor olyan magas tőkebefektetést tehet kockára, mint amennyi vagyona van; addig a kis ember kockázat nélküli befektetéseket sem tehet, mert a hiteforrások semmit sem törődnek az ő személyes erélyeivel és képességeivel.

Ezen a ferde helyzeten akar segíteni a kormány, midőn — hogy úgy mondjuk — hivatalból alakítja meg az országos központi hitel-szövetkezetet, melynek legfőbb célja az, hogy az úgynevezett kis emberek hiteligenyit kielégítse.

Az a papír, melyet most az állam megvétele kinál mindazoknak, a kiknek befektetésre való pénzük van, nem olyan garantizált érték, mint az aranyjárdék és nem is olyan magas jövedelmet hajtó, mint a gazdag osztaléokra szánt részvény-papírok. Mégis joggal várja a magyar társadalom, hogy a vagyonos társadalmi osztály megérezze azt a kötelességet, mely e papírok kibocsátásával rá hárul.

A központi hitelszövetkezet részjegyei kockázat nélkül való befektetésekre teljesen alkalmas érték-papírok és jegyzésüknel nem szabad elfelejteni, hogy a vagyon, mely fölött a plutokratia rendelkezik, a hitel, melyet igénybe vesz, éppen abból a tőkéből ered, melynek alapját a kis emberek vetették meg és melynek biztonságát ma is ezen emberek munkája védi és oltalmazza.

Csak a fukarság zárkozhatik el az elől, hogy a hitelszövetkezet megalapítására vonatkozó allami törekvést ne támogassa, avagy ne úgy támogassa, a mint azt vagyoni viszonyai megengedik. Mert akkor, midőn arról van szó, hogy a kis ember részére egy hiteforrást tegyünk hozzáférhetővé, nem szabad a nemzetközi szocializmus vagyongosztó elméletére gondolni, hanem azt kell figyelembe venni, hogy törvényes alapon teremtünk olyan egzisztenciákat, melyek többszörösen visszafizetik nekünk amaz anyagi áldozatokat, amiket most meghozunk a központi hitelszövetkezetek részjegyeinek alajjegyzésével.

Az alapítványi üzletrészek gyűjtésénél a társadalom vagyonos osztályára számít a kormány és kimondja, hogy ezek az üzletrészek 4 százaléknál nagyobb osztaléokra számot nem tarthatnak, a szövetkezeti üzletekért pedig csak saját értékük erejéig viselik a felelősséget.

Minden számítás szerint tehát előreláthatólag biztos 4 százalékos jövedelmelmező papírok lesznek ezek az alapítványi üzletrészek, 4 százalékos osztalékát elégitik ki s ennek fedezése után kerül még csak a sor a szövetkezeti üzletrészekre, tehát ama kisebb részjegyekre melyeket a közvetlenül érdekelt kis emberek fognak megvásárolni.

Különösen a gazdagabb erkölcsi testületektől, pénzügyektől és a nagy tőke fölött rendelkező vállalatoktól reméli joggal az állam és a társadalom, hogy jelentékenyebb összegeket fognak elhelyezni ilyen alapítványi üzletrészekben, s hogy Magyarországon is, mint más művelt országokban történt, nem fog idegenkedni az összegyűjtött tőke attól, hogy egy nagy társadalmi problema megoldásához anyagi támogatással járuljon.

El kell végre ismerni mindenkinek azt az igazságot, hogy a magyar középosztály — nem a kisbirtokos osztály többé; nem az a kihalt jómódu mezőgazda nép képezi immár a nemzet zömét, mely senki hitelére nem szorult soha és békeességben, jólétben meg volt a maga emberiségéből, hanem az úgynevezett kis emberek társadalmi osztály, melynek filléreiből emelkednek a közalkotások, s hogy ezeknek az embereknek hiteforrást nyitni elodázhatatlan kötelesség.

P. L.

Ujdonságok.

— Iskolaszéki gyűlés. A helybeli községi iskolaszék aug. 9-én Kuti Endre iskolaszéki elnök vezetésével gyűlést tartott, melyen az elnök bejelentette, hogy az ovodák vörheny-járvány miatt még most is zárva vannak, az iskolaszéki pénztárosnak számadásai átnézettek s rendben találtak és hogy a z

ismétlő iskolák tanterme a tanév megkezdése előtt elkészül. Az elnök ezen jelentéseinek tudomásul vétele után nyolcz folyamodó közül öv. Roszjarovics Istvánné lett megválasztva első kerületi ovoda dajkájává. Miután az első kerületi ovoda vezetője az ovodai lakásból kiköltözött s a gondnok előtt kijelentette, hogy az ovoda többet nem tanít, az iskolaszék felhívta, hogy szándékáról irásos jelentésben értesítse. A tanyai községi tanítók fizetését az iskolaszék 600 forintban kéri megállapítani a képviselő testülettől. Indítvány folytán az ismétlő iskolákban ezentúl Benedek-Földes-féle olvasókönyv lesz használva a községi iskolákban és ovodákban a vallásügyi miniszter rendeletével rendszeresített nyomtatványok használata lett elrendelve.

— **Presbyteri gyűlés.** A helybeli ág. hitv. ev. egyház presbyteriuma Zvarinyi János igazgató lelkész elnöke mellett aug. 9-én s folytatólag 12-én gyűlést tartott, melynek határozatából megemlékezés méltó, hogy az egyházi adó buza illetményének az egyház részére a presbyterium nem engedi meg, az egyház földjeinek bérbeadását helyben hagyta, Pilszky János, és Varga János tanítók híványainak kiállítását elrendelte, a lelkésznek azt a megállapodását, hogy 600 forint egy közös káplánt tartanak tudomásul vette, a kondorosi egyháznak állítólag a szarvasi egyházzal szemben fenálló követeléseinek kifizetését nem eszközöli, külső tanítók lakszobáinak kipadotlatását elvben eltagadja, de nem fogantatosíthatja, Garai Gerő tanítót a mezőtúri s Vargha János tanítót saját kérelmére a „Skorkatanyai” iskolába áthelyezi, a tüzbiztosítás eszközését a bejelentett összegben határozza, Bucsai és Bobcsék kérvényeit figyelmen kívül hagyja s Áchim Ádám lelkész által összeállított, az egyház vagyonát mutató leltárt elfogadja s kiállításáért a kiállítónak jegyző könyvileg is köszönetet szavaz.

— **Iparosok figyelmébe.** A kunszentmártoni országos vásár folyó évi aug. hó 21-én meg fog tartatni, mely alkalomra az árulási sorrend oly módon lett elrendelve a községi előjáróság által, hogy Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyeiek után közvetlen a szarvasi iparosok foglalnak állást az árulásra egyszer és mindenkorra. Valamint a szarvasi országos vásárról a kunszentmártoniak a békésmegyeiek után közvetlen sátoroznak.

— **Első zenebandánk külföldön.** Végre megjött a régóta várt level Londonból, E. Her Polditól, első zenebandánk kiváló karmesterétől, két melléklet kíséretében. Második melléklet hirdetmény, melyben az angol előkelő világ értesítettik, hogy a „Red Hungaria Band” a tinentronthi tengeri fürdő palotájában fog játszani, — melőtt Albion földét elhagyta. E hirdetményből kitetszik, hogy első zenebandánk Londonban mindig közetszést aratott. Zenezeink többször játszottak az angol trónörökös (walesi herceg), továbbá Lord Rothschild, Lord Roseberg s más angol nagyméltóságok fényes termeiben. Művészi játékkal meghódították a magyar zenenek az angol elite-köröket. A hirdetményben különösen ki van emelve azon hatás, melyet régebb (Bihari, Bunko, Patikárus) és újabb nemzeti dalaink, azután indulóink remek eljátszása gyakorolt a nagy-számú, művelt hallgató közönségre. Nagy Británia előkelő hölgyei és urai mindannyiszor el voltak ragadtattva ugy magyában a metropolisban (székvárosban), mint Anglia más nagyobb városaiban. Néhányszor vegyes hangverseny is volt, melyen kitűnő angol zene- és énekművészek közreműködtek. Végül említve van, miszerint jeles zenezeink minden alkalomkor valódi lelkesedéssel adták a programjukban kitett kül- és belöldi válogatott, szebbnél-szebb zeneműveket, ami nem csekély mértékben járult a hódításhoz. Zenezeink a napokban már haza érkeztek.

— **Diákbál.** A szevason idős diákság megtartotta az idén is nyári táncostélyét. Az idő lehető legjobb volt. A derült égről biztatóan mosolyogtak le a hold és csillagok. Amint a disznók dr. Mázor Elemér megérkezett, a cigányok rázendítették a Rákóczy indulót. Megkezdődött a multság, hogy a hajnal sugarainál érjen véget. Az ifjú táncosnőket még ifjabb lovagok ragadták el. Egyszerre illattal és mosolygással lett tele minden, minden. Ezek a kis lányok oly elragadóak voltak, harmatos szemük csillogott a tánc hevében. Apró türtjeik rezzenek, csinosan fésült fejükön. Olyan kedves volt, mikor kecses laktópánjaikban taktura emelve harisnyás bokáikat, végig keringöztek a porondos táncterén. A lampionok pazarul hintették rájuk tarka színű sugarait. De a nagy lányok is jól mulattak. A rendezőség élén a disznókkal ugyancsak kitett magáért. Szóval ez a multság úgy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült. S bizony eléggé sajnálhatják azok, akik — elég szép számmal — oda ki nem jöttek. Mert akik ott voltak, azok egy kedvesen eltöltött est emlékével távoztak el onnan. Jelen voltak asszonyok: Glöckner Marcellné, Grünvald Ábrahámné, Fertig Alajosné, Kloos Jánosné, (Csabacsüd) Benka Gyuláné, Réthy Sándorné, Silberstein Fülöpné, Kutlik Endréné, ifj. Dérozy Péterné (Deés) dr. Lengyel Sándorné, Elefánt Jánosné, Margócsy Gyuláné, Sárkány Imréné, Veres Józsefné (Orosháza), öv. Szlovák Jenőné, Benczúr Mihályné, Schner Andrásné (Szt. András), Keresztényi Gyuláné (Szentandrás), Balla Sándorné

(Csabacsüd) Goldberger Ignáczné. Leányok: Glöckner nővérek, Grünvald Valér, Kloos Berta (Csabacsüd) Benka nővérek, Réthy Miczike, Pollák Jolán, Kutlik Etelka, Elefánt Etelka, Margócsy Emma, Dramkó Piroška, Szlovák Olga, Mészáros Giza, Benczúr nővérek, Schner nővérek (Szentandrás), Keresztényi Olga (Szent andrás), Balla Ilonka (Csabacsüd), Veres Ilonka (Orosháza), Goldberger Malvin. Dávid.

— **Meghívó.** Az öcsödi önk. tüzoltó-egylet által saját pénztára javára 1898. évi augusztus hó 20-án (szombaton) a szabadban tartandó zártkörű nyári mulatságot rendez. Belépti díj: Személyi jegy 1 korona. Kezdeté d. u. 1/2 órákor. Kedvezőtlen idő esetén a multság a kaszinó termeiben fog megtartatni. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

— **Figyelmeztetés.** Közönségi alólirt községi előjáróság, hogy a kondorosi hetivásár a Szent István napi országos ünnep miatt nem szombaton, hanem pénteken aug. 19-én fog megtartatni. Kondoros, 1898. aug. 12. Kondoros község előjárósága.

— **Száz dísznő ára két csomag zsindeleszeg.** Furesa eset, de megesezt, nem is olyan régen, hogy egy helybeli kucepez száz darab dísznőjének az ára két csomag zsindeleszegre változott át. Deim Károly lábas jószág kereskedő ugyanis vagy öt hónappal ezelőtt Nagy-Szalonta vidékéről 111 darab magló sertést szállított Szarvasra, de mert sertésvesz miatt zárlat volt, nem adhatott tul rajtok, hanem Kondacs János jómódu földművelő szövetkezővel közösen hízalták s 100 darabot az elmúlt héten Kötányára szállítottak, hol 5800 s egynehány forintot kaptak értök, melyből 3-4 száz forint csomagolt ezüst — a többi pedig papír pénz volt. A mint felvették a hízók árát, egy vendéglobbe szálltak, a hol a helyett, hogy a pénzben megosztokodtak vagy hogy postán haza küldték volna egy bőrtáskába tették s a táskát Kondacs, a kulesot pedig Deim vette magához. Jegy váltáskor Kondacs kijelenti társának, hogy csak Mező Turig vált jegyet s onnan Gyomrára utazik, miután családja oda nem meszse levő tanyáján van s majd csak másnap megy Szarvasra. Deim utközben állítólag a kulesot is átadta társának, s nyugodtan jött haza abban a hitben, hogy társa tovább utazik. De Kondacs bizony nem utazott tovább hanem egy szarvasi nőismerősével találkozáva avval együtt Túron maradt s csak másnap délután jött haza. Deim másnap társa lakására ment, de mert zárva találta, hazatért, utközben azonban egy kurta koresma ablakát szöröggették s ő bemenne társát ott találta. Onnét haza mentek, két üveg sört parancsolva a koresmírost is magukkal hívták, hogy tanu legyen az osztoskodásnál. A mint haza értek ámulva látják, hogy a táská nyitva van, s benne a pénz helyett két csomag zsindeleszeg fentereg. Kondacs azonnal jelentést tett a hatóságnál. Hogy a pénz hová lett, azt tudni nem lehet. Azt hiszik azonban, hogy a vállaltásnál majd ki fog derülni a titok.

— **Meghívó.** A mezőtúri iparos ifj. önk. egylete 1898. évi augusztus hó 21-én a városi népkertben tizenöt éves fennállása alkalmából zártkörű táncmulatsággal egybekötött zászlószentelési ünnepélyt tart. Belépti-díj a táncmulatságra: Személyi-jegy 80 kr. Családjegy 2 frt. A zászlószentelési ünnepély kezdete d. u. 2 órákor, a táncmulatság este 8 órákor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepély augusztus 28-án lesz megtartva. Műsor délután 2 órákor: 1. Dél után 1 és fél órákor gyülekezés az iparos ifjúság egylete helyiségében. 2. Indulás 2 órákor bevont zászlóval a róm. kath. templomba. a) „Isten dicsősége” Beethoven-től; éneklí az ifj. dalárda. b) Zászló besztertelést végzi főtisztelendő Hegedűs Imre r. kath. plébános úr. c) „Ima” a „Büvös vadász” cz. dalműből Wéber K. M.-tól; éneklí az ifj. dalárda. 3. Kivonulás a népkertbe zászlóval zeneszó mellett. a) „Hymnus” Erkel Ferencz-től; éneklí az ifj. dalárda. b) Ünnepi beszéd, tartja Ugray Gáspár egyt. elnök úr. c) Zászlóelavató beszéd: tartja nagytisztelött Turgonyi Lajos ev. ref. lelkész úr. d) Szent az erzet” Török-től; éneklí az ifj. dalárda. e) „Alkalmi költemény” Szabadffy Elektől; szavalja Boldog Gábor egyt. gondnok úr. f) A zászlószegek beverése a megállapított sorrendben. g) A zászló átadása dr. Ádám Sándorné öngyásága zászlóanya által. h) „Szózat” Egressy Ferencz-től éneklí az ifj. dalárda. Est 8 órákor. 1. Népdalok Varga Józseftől éneklí az ifj. dalárda. 2. „Zászlószentelésre” Farkas Antaltól; szavalja Szenté J. úr. 3. „Lilla kisasszony” Vig monológ Gonda Józseftől; előadja Sebessy Mariska k. a. 4. „Duett” előadják: Herbály Antal és Böör Kálmán urak. 5. Tréfás magánjelenet; előadja Nagy Lajos úr. 6. „A dísznőpásztor idylje” Horváth Gyulától; előadja az ifj. dalárda. 7. Tánc viradigt. Szórakozásul confetti és szerepintin csata, mely este a pénztárnál kapható. Világ posta és polgári házasság stb.

— **Beküldetett.** A „Szarvas és Vidéke” tek. szerkesztőjének Helyben. Mult heti közleményemet illetőleg kérdésére ez a válaszom: különös, hogy Ön olyan fölött kételkedik a mit határozottan megírtam, azaz hogy egyházi jegyzőkönyvben megállapítottan, tehát ebből érteődik, hogy egyháziilag, s így természetesen felsőbb hatóság által elrendezetten járunk el az említett dologban. Hiványunkban ugyan nincs, hogy egyik stóla a másikkal szemben hányzoros, és különben sem négyzeres, amint azt ön állítja; ott egyszerűen csak stóla van említve, melyet egyháziilag, felsőbb hatóság által megállapítottan szedünk. Ezt jelentettem volt ki a nyilvánosság előtt, s ha nekem ismételve nem akar hinni, hihetne legalább a többi 16 kollegámnak, — a

kik hasonlóképen járnak el a dologban vagy azt kell hinnem, hogy Ön kérdésével csak provocál anyag gyűjtés végett a lap részére, de Ön tudhatná, hogy ily közlemények nem hoznak dicsőséget a lapjának, s akkor azt vagyok kénytelen hinnni, hogy a kérdést tévesztette el; mert azt, hogy miért van ugy, kérdés-hetné, de akkor sem tölem, a mint azt már megis irtam. Hírekre való véleményére pedig azt a felvilágosítást adhatnám én, mint nem szerkesztő, hogy az oly hír igenis közölhető azonnal, de a nyilttérben a beadó felelősségére, és nem kell betekig puhatolózni előbb, — mint azt írja — valódisága felől; és ha ennek dacára azonnal közli, — mint azt meg is tette, a hírek rovatában, csak ön lehet felelős érte. Tehát erről való kijelentett véleménye jelen esetben inkább mentegetődzésnek mondható, mint szerkesztői korrektségnek. Többet e dologról nem] óhajtok szót váltani. Tisztelettel: Szarvas, 1898. augusztus hó. B o d n á r E n d r e, tanító.

— **Meghívó.** A B.-Szt.-andrás „ifjúsági önképzőkör” 1898. évi f. hó 14-én az olvasó egylet nagytermében saját könyvtára javára tánccezal egybekötve díszülést tart. Belépti-díj: Személyenként 50 kr., családjegy 1 frt 20 kr. Kezdeté 8 órákor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Műsor: 1. „Elnöki megnyitó” tartja Gottlieb József. 2. „Vérné vallomása” írta: Bondnár István, szavalja: Stein Ernő. 3. „Szent-András a XX-ik században” humoreszk írta és felolvassa Kresmárik Endre. 4. „A lengyelek fehér asszonya” Jókai Mórtól, szavalja: Gottlieb József. 5. „A költő halála” költ. pályadíjnyertes mű, írta és felolvassa: Belopotoczky István. 6. Szeretem a nőket” monolog, fordította: Rudnyánszki Gy. előadja: Weisz Mór.

Irodalom.

A Habsburg-ház második megalapítása. Tudományos színvonalon álló könyv aligha jelent meg még akkora aktualitással, mint most az Athenaeum r. társaság kiadásában megjelenő a **Magyar Nemzet Története** című tíz kötetes nagy munkának nyolczadik kötete, melyet Marczali Henrik egyetemi professzor írt és a melynek teljes címe: „Magyarország története III. Károlytól a bécsi congressusig 1711-1815.” Százados torzalkodás, véres tusák után végre a mostan uralkodó dicső királyunk bölcseségével és a haza bölcsének, Deák Ferencznek, valamint legjobbjainknak közreműködésével 1867-ben sikerült a magyar birodalom és az uralkodó család örökös tartományai közti viszonyt a természetes alapokon szabályozni, de e mellett a Habsburg-dinasztia nagyhatalmi állását biztosítani, alapul véve az 1723. évi I., II., III. t. cz.-ben foglalt pragmatica sanctiót, mely a személyben azonos uralkodó alatt levő két állam, két birodalom együttes birtoklását és ebből folyó közös védelmi kötelezettséget állapítja meg. Mint tudjuk, most ennek a dualisztikus monarchiának szervezete erős próbának van kitéve. Ezen mostani szervezetenek alap gondolatát a képezi, hogy mind a két birodalom parlamentáris, alkotmányos intézményekkel legyen ellátva mivel csak alkotmányos uton érintkezhetik egymással a két birodalom. Ez az alkotmányosság azonban Ausztriában most válságba jutott és ebből a nagy zavarokból való szerencsés kijutáshoz igen behatóan ismerni kell az Ausztriával való mai viszonyunk alapját képező pragmatica sanctió keletkezésének történetét és mindazon körülményeket és okokat, a melyek böles őseinket arra bírták, hogy a férfi ágában kihaló Habsburg-dinasztiát a nőági örökösödés elfogadásával másodsor megalapítsák és alatta azt a nagy országtömböt, mely III. Károly jogára alatt volt, továbbra is együtt tartsák. Ennek a nagyfontosságú és most többszörös szempontból fontos korszaknak történetét ismerteti Marczali Henrik ebben a kitűnően kidolgozott könyvében, melynek második részét Mária Terézia kora, majd utána József, II. Lipót és I. Ferencz császár korának történelmi leírása tölti be. Ez utóbbi korszakok pedig épen azért tanulmányosak, mivel ezekből láthatjuk azokat a majd alattomos, ravasz, hízokodó fogásokat, majd azokat az erőszakos kísérleteket, a melyek a pragmatica sanctió kijátszásával, a magyar független államnak és birodalomnak az örökös tartományokkal való összeolvastásával, a magyar nemzet, a magyar nyelv, a magyar történelmi hagyományok kiirtására irányultak, de a nemzet erőlyes ellenállásán mindannyiszor hajótörést szenvedtek. Nincs tehát az egész történetünkben reánk nézve tanulságosabb korszak jelenleg, mint éppen ebben a nyolczadik kötetben tárgyalt korszak. A könyv rendkívüli széles körismerttel, nagy tudással van megírva és bátran mondhatjuk, hogy a legtekélyesebb munka erről a korról. Az élelnek tollal megírt korszakot számos szövegkép, nagybecsű műmelléklet, művészi kiviteli hasonmás világítja meg. Körülbelül negyven a műmellékletek, több mint százötven a szövegképek száma. Végül megjegyezzük, hogy ennek a milleniumi nagy munkának a még hiányzó két kötete, ugy mint a hetedik és a tizedik, még ez év folyamán be lesz fejezve. Egyes kötet ára díszes kötésben 8 frt. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Felelős szerkesztő:
SZIKES ANTAL.

DANTZKY SÁNDOR

könyvnyomdája

—≡ SZARVASON.

ELVÁLLAL MINDEN A K Ö N Y V N Y O M D Á S Z A T K Ö R É B E V Á G Ó M U N K K Á T, U G Y M I N T

DISZES SZÁMLÁK, JEGYZÉKEK ÉS TUDÓSÍTÓ LEVELEK.

ELJEGYZÉSI- ÉS ESKETÉSI KARTYÁK, IZLÉSES MEGHIVÓK ÉS TANCZRENDEK SZINES NYOMAS VAGY ARANYOZÁSSAL

ÉTLAPOK, VÁROSI ÉS KÖZSÉGI HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK

☛ JEGYZÉKEK, CZIM-, ASZTALI- és NÉVJEGYEK GYÁSZLAPOK, KIMUTATÁSOK, IDŐSZAKI IRATOK stb ☛

A „Sarvasi Lapok” kiadóhivatala minden hazai hírlapra és regényre előfizetést elfogad.

Egy jó családból való fiú tanoncuzul azonnal felvétetik Dantzky Sándor könyvnyomdájában.

H I R D E T É S E K E T
j u t á n y o s á r o n v e s z t e l
a k i a d ó h i v a t a l.

Birtok eladás.

Nagy-Szalontai határba a vasuttól és a várostól, negyedórányira, 100 kat. hold szántó és kaszáló, dohányterme-
léssel és megfelelő jó karban tartott gazdasági épületekkel, szabad kézből eladok.

Értekezhetni a tulajdonosnál. Nagy-Szalontán.

özv. id Fónagy Istvánnénál.

XXXXXX
XXXXXX
XXXXXX

Egy jó
családból való fiú
mint
tanoncuzul azonnal
felvétetik
NYACSIK S. utóda
kereskedésébe
Szarvason.

XXXXXX
XXXXXX
XXXX

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a helybeli piacztéren, a Berger féle házban **szabó üzletet nyitottam**, hol mindennemű

kész férfi-, fiú- és gyermek ruhát
dus választékban raktáron tartok.

Midőn tisztelettel ajánlom ezen vállalatomat szives tudomásául venni, ajánlom magamat becses pártfogásába.

Kitünőtisztelettel
L Ö W Y A D O L F.